

889.59
ANN

ΕΓΓΡΑΦ. Γ. ΑΡΧΙΜΗΔΟΥ
εἰς τὰς ἀνάγκαις τοῦ Ἀρκα-
δίου.
1935

889.59
ANN

4

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

ΓΠΟ

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΟΥ Γ. ΑΝΝΙΝΟΥ.

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

1866.

ΠΙΣΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

1866

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

σεφ. 38

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —
Αδφ. αριθ. 19351
Χρονολ. Είσευ. 8-3-1963
Επισκόπτης <i>Φ. Φ. Φ. Φ.</i>
Αριθ. 625 59 / ΔΑΜ

ΥΠΟ

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΟΥ Γ. ΑΝΝΙΝΟΥ.

Α. Σφραγ. Κεφαλον

• ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

—
1866.

ΤΗ

ΙΕΡΑ ΣΚΙΑ

ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

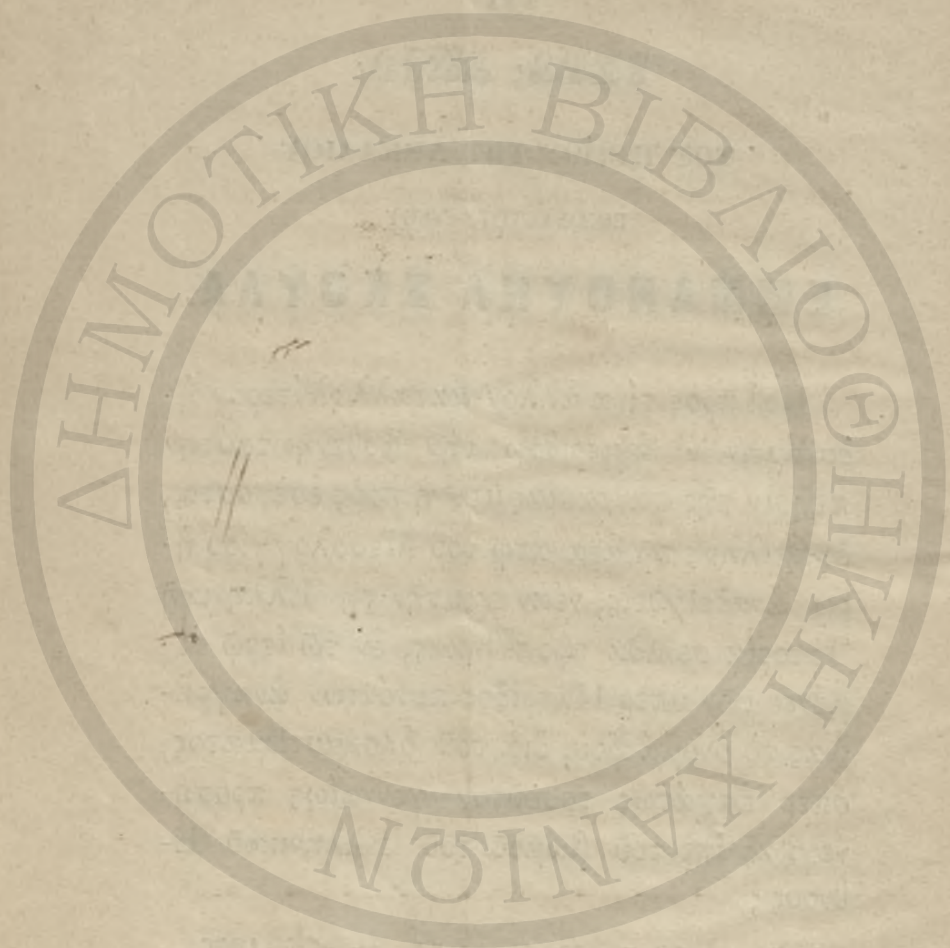
ΕΙΚΟΣΑΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑ.

Καὶ πρὸς τίνα ἄλλον καταλληλότερον ἡ-
δυνάμην ν' ἀφιερῶσω τὴν ἀσθενῆ ταύτην
πτῆσιν τῆς φαντασίας μου ἢ πρὸς ἐσέ, ὅστις,
ἐφάμιλλος τῷ ἀθανάτῳ τοῦ Μεσολογγίου ἡ-
ρω ἀναδειχθεὶς, νέαν χρυσὴν τῇ Ἑλληνικῇ
Ἱστορίᾳ σελίδα προσέθηκας, ἐν τῷ ἱερῷ τε-
μένει τῶν ὑπὲρ Πατρίδος πεσόντων ἀναγρά-
φας τὸ ὄνομά Σου, διὰ τοῦ ὀλοκαυτώματος,
ὅπερ ἐσχάτως τοσοῦτον γενναίως προσή-
νεγκας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔ-
θνους;

Ἐν Ἀργυροπόλει Κεφαλληνίας, τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1866.

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑΣ Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ.

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

Ἦτανε νύχτα, κί ἔλαμπε ὁ οὐρανὸς μὲ τ' ἄστρα.
Σύγνεφο δὲν ἐπέρναε ἀστέρι νὰ σκεπάσῃ.
Πολὺ ψηλὰ ἐκτυπιόντανε τὰ σώματα σὰν κάστρα!
Τὸ ἓνα πᾶει κί ἔρχεται τὸ ἄλλο νὰ περάσῃ! (1)

Τί θέαμα! λαμπρότατον!! σοῦ φαίνεται καὶ εἶναι
Οἱ γίγαντες 'ποῦ πολεμοῦν κάποιονε νὰ γλυτρώσουν!
Κί' αὐτοὶ θεὸ νὰ συμπάσχουνε ἐκεῖ 'ποῦ εἶν' ὀδύνα...
Κί' ἀπ' τῆ ζωῆ τους θέλουνε σέ κάποιον νὰ δώσουν!

Κάποιονε νὰ βοηθήσουνε, κάποιονε ν' ἀναστήσουν!!
Φιλονεικοῦν, δὲν συμφωνοῦν, καὶ μὲ ὄρμη, κτυπιῶνται.
Τὸν οὐρανὸ μὲ ἄλλο φῶς θὰ θέλουν νὰ στολίσουν
Καὶ διὰ τοῦτο τρέχουνε, γυρίζουν, καὶ μετριῶνται!...

Εἰς τὴν ἀντάρρα πῶβλεπα ψηλὰ τὸ μεσανύχτι
Μέσα στὰ ἄστρα τὰ πολλὰ εἶδα καὶ ἓνα ὠραῖο
Μωφάνη τὴν ἀχτίδα του σ' ἓνα νησί νὰ βρέιχτη...
Μόλις τὸ εἶδα τόχασα! κενούργιο ὡσὰ νέο!

(1) Περίεργος σύμπτωσης! ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ ἠρωικοῦ γεγονότος τοῦ Ἀρκαδίου συνέβη τὸ παρὰ τῶν διασημοτέρων τῆς Εὐρώπης ἀστρονόμων προαγγελθὲν μετεωρολογικὸν φαινόμενον τῶν ἀστέρων, οἷτινες ἐν τῷ πλανητικῷ ἡμῶν συστήματι κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐν συμπλέγματι ἐφάνισαν ὡσεὶ ἀλληλομαχοῦντες. Σ. Σ.

Μωφάνη και ἐπλάσθηκε αὐτὴν τὴν ἔλιξα ὥρα!
Κυνηγημένον, ἐφευγε κόκκινον, φλογισμένον,
Σὰ νὰ καθήσῃ ἐχύνετο 'στὴ βουλευασμένη χώρα...
'Εκεῖ τὸ ἔρμον ἔπεσε σὰ νᾶταν' πληγωμένο!

Τὸ τόξον τοῦ 'στὸν οὐρανὸ 'ποῦ ἄφησε, σὰ σπάθη
'Ανέλαμψε, κι' ἐχάθηκε μέσα 'στὰ ἄλλα τόξα.
Σιγὴ παντοῦ ἐχύθηκε, ἡ φύσις ἐβουβάθη...
Τὰ πάντα 'ποῦ ἐκοιμώντανε ἐξύπνισε ἡ δόξα!

'Εξύπνισε καὶ τοὺς λαοὺς ἀπ' τὸ βαθὺ σκοτάδι,
'Ανέστησε τοὺς δούλους τῆς ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς τὸ μνημα,
Τοὺς Κρητικούς ἐσήκωσε, ξυπνάει καὶ τ' Ἀρκάδι
'Οποῦ στὸν Πλάστη ἐπρόσφερε τόσαις ψυχαῖς γιὰ οὐμα.

'Ἡ Ἰδὴ πόσον ἤσυχα συχνάλλαζε τὸ ντῦμα!
Πότε τὰ μαῦρα ἐντυώτουνε, καὶ πότε τ' ἄσπρα γνέφη,
Πότ' ἀργυρᾶ, πότε χρυσᾶ! Κυττιώτουν' εἰς τὸ κύμα,
Εἰς τὸν καθρέφτη τοῦ γιᾶλου 'ποῦ ἡ γαλήνη στρέφει.

Κάθε γεράκι ἐπέρνει, τὴν Ἰδὴ ἐχαιρετοῦσε
Κι' ὁ ἀετὸς τὴ 'φίλησε, ψηλότερος ἐλιχάτης!
'Αλλὰ αὐτὴ ἀγέρωχη τὸν οὐρανὸ ἐθωροῦσε,
Καὶ κάποπε ἐκύτταζε τὴν πράσινη ποδιᾶ τῆς!

Οἱ καλογῆροι, πᾶκουσαν τὸν Ὄρθρον νὰ σημάνη,
Σηκώθηκαν, 'στὴν ἐκκλησιᾶ νὰ δεηθοῦνε πᾶνε.
'Ανάψανε 'τὰ φῶτά τους, σκορποῦνε τὸ λιθάνι.
Μὲς τῆ σιωπῇ τὰ κόκκαλα τῶν πεθαρμένων σκῆνε...

Τὰ κυπαρίσσια γέρνουνε καὶ κλίνουν ἐμπροστά τους.
Φυσομανάει ὁ βορειῆς, θὰ θέλουν νὰ σκωθοῦνε
Νὰ λάβουν κι' ἄλλη δύναμι, ζωή! ὦ! δυστυχιὰ τους!
Δὲν ἤμποροῦν 'στὸν πόλεμο πλέον νὰ μετρηθοῦνε.

Ὁ ἱερέας ἄφοβα τὸ θυμιατὸ ἀρπάζει.
« Εὐλογημένη τοῦ Πατρὸς ἡ Βασιλεία νᾶναι »
Μόλις ἐβγήκε ἡ φωνή, μιὰ ἄλλη τώρα κράζει
« Βοήθεια καὶ οἱ τύραννοι τὸν Πύργο μᾶς χαλᾶνε. »

Ἐτρέξανε δυὸ χριστιανοὶ νὰ ἰδοῦνε ποιὸς φωνάζει.
Ἐτρέξε καὶ ὁ Παππᾶς νὰ ἰδῆ κι' ἐκεῖνος τί τρέχει.
Εἶδε τ' Ἀρχάδι πῶκλαψε, τὸ δάκρυ δόξα στάζει!
Μὲ δάκρυα τὸ ράσο του κι' ὁ ἱερέας βρέχει.

Ἀπὸ τὸ δρόμο 'ποῦ περνᾷ οἱ βόγχοι ἀγροικιῶνται.
Βλέπει 'στὴ γῆ νεκρὰ κορμιὰ, πολλοὶ ψυχομαχᾶνε.
Μαννάδαις μὲ τὰ βρέφη τους 'ςὸ αἶμά τους κοιλιῶνται
Καὶ τώρα λαχταρίζοντας πόσαις 'ποῦ ξεψυχᾶνε! . . .

Θεέ μου! τ' εἶν' ὁ τύραννος! γιχτι δὲ' συλλογιέται
Πῶς Σὺ τὸν ἐξαπέστειλες στὸν κόσμον γιὰ νὰ ζήσῃ;
ὦ! τὴν αἰώνια ζωὴ πῶς δὲν ἀνανογιέται
Πῶς θὰ βρεθῆ κ' ὑπόδικος 'στὴν ἐδικὴ Σου Κρίσι; . . .

Ὅσοι ἔμποροῦν ἀκολουθοῦν νὰ ἐμβοῦν 'στὸ μοναστήρι.
Σὰ μάρτυρας εὐρέθηκε καὶ ὁ Παππᾶς 'στὴ μέση
Μὲ τὸ Σταυρὸ, καὶ τὸ σπαθὶ μὲς ἀπ' τὴ θήκη σύρει,
Σὰν ἕνας γίγας στέκεται 'στὴ σοβαρὴ του ὀέσι.

Σ' ένα υπόγειο βαθύ, μπαρούτη γεμισμένο
Ένας λεβέντης έσκαφτε του τύραννου τὸ μνημα.
Έκει σάν ένας Ήφαιστος τὸ πῦρ εἶχε θαμμένο
Γιὰ τὴν Πατρίδα ὁ Σκουλαῖς νὰ πέση νέος θῦμα.

Εἰς τοῦ Σκουλαῖ τὸ πρόσωπο ὅλη ἡ χάρις λάμπει
Ὡσάν αὐγὴ ροδόχροη, τὴ νερότῃ του νὰ σβύση.
Χαμογελοῦν ἀνθίζοντας ἐμπρός του οἱ τερπνοὶ κόμποι
Τῆς γῆς, ποῦ τέτοιοι ἤρωα ἐμελλε νὰ γεννήση.

Νομίζεις κ' ἦταν ἄγγελος ποῦ ἔπρεπε νὰ ζήση
Εἰς ἄλλον κόσμον τοῦ Θεοῦ! νὰ πνεύση ἄλλο ἀέρι!
Καὶ κάτω εἰς τὰ μαρτύρια τῆς Κρήτης νὰ ἀφήτη
Τὰ ἴχνη του, προφθάνοντας τ' ἀθάνατο ἀστέρι.

Ένα κανδήλι πῶφεγγε εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν ὄψι
Τὸν ἱερέα ἐφώτιζε σάν ἄστρο 'στὸ σκοτάδι.
Τὸ ὄπλον του ἐκύτταζε πόσους μ' αὐτὸ νὰ κόψη.
Καὶ τώρα ἐτοιμάζετο νὰ καταιβῆ 'στὸν ἄδη.

Σ' ένα τραπέζι ἐκάθητο 'στὸ χέρι ἀκουμβισμένος,
Τὰ γένετρα του τὰ κάτασπρα ἐτρόμαζαν τὸ χάρο!
Λές καὶ κρημνὸς πῶς ἦταν ἀπὸ χιόνια σκεπασμένος.
Μία φωνὴ τῶράβγαλε « τὴν κοινωνιὰ θὰ πάρω. »

Τ' ἀέρι ὡς τόσο ἔπαιζε μὲ τὴ λευκὴ γεννεϊίδα
Μὲ χάρι ὡσὰ ν᾿παίριζε μὲ φύλλα ἐνὸς πλατάνου!
Πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ τὰ 'σάλευε ἡ σθηλάδα
Τοῦ παιγνιδιάρη ζέφυρου, τοῦ πράου, γλυκοῦ πλάγου!..

Σε σκέψεις ἐφαινότουνε πῶς ἦταν' βυθισμένος.
Με τὴν πνοή του ὁ Θεὸς τοῦ ἔστερνε τὸ θάρρος.
Μὲς τῆ ψυχῆ του ἦτανε παράδεισος κλεισμένος..
Τοῦ ἔφεγγε ἀπόκρυφα τοῦ οὐρανοῦ ὁ φῶς!

Τὸ γῆρας του τὸ σεβαστὸ ὡσὰ βαρὺς χειμῶνας
Ἐτέλειονε ἴσθιν ἀνοιξή 'ποῦ τελειωμοὺς δὲν ἔχει.
Ποιὸς ξεύρει ποίας ἔβλεπε τοῦ παραδείσου εἰκόνας!
'Απ' τῆ σκλαβιά ἴσθιν ἁλευθεριά αἰώνιαν ὁ νοῦς του τρέχει...

Ξάφνου παρουσιάζεται σκια ἐκεῖ ἐμπρός του!
'Στὸ φάντασμα σάν ἥρωας, « ποιὸς εἶσ' ἐσύ; » φωνάζει,
« Ἄπο τὸ Σοῦλι ἔρχομαι, κι' ἐκεῖ ποῦν' ὁ ναός του
» Ἐκεῖ ποῦν' ἡ Θεότης του ὁ Σαμουήλ σὲ κράζει! »

'Α! τότε' ἐσυλλογίσθηκε ὁ Ἕλληνας πῶς πεθάνει!
Τὸ νοῦ του ἐπροσήλωσε ἴσθιν δύστηνη Πατρίδα,
Τὸ Κοῦγχι ἐθυμήθηκε, κ' εἰς τῆ ψυχῆ του ἐμβαίνει
Καὶ τῆς αὐγῆς γλυκύτερη μιὰ ἄγιαν ἐλπίδα.

Με πόδι ἀργό, ἀλλ' ἀφοβο ἴστα πρόθυρα ἐβγήκε.
Τί πόλεμος ἐγίνετο κι' ἐκεῖνος εἶδε τώρα.
Λίγα παιδιὰ ἐξεσκλάβωσε γυρίζοντας, κι' ἐμβῆκε
Κ' οἱ Τοῦρκοι ἐπολεμούσανε μὲ τοὺς Γραικοὺς πολλήωρα.

Ὡσὰ βρονταῖς ταις κανονιαῖς ἀντιβοοῦν οἱ βράχοι!
Κ' οἱ Ἕλληνες ἐκτύπαγαν, τὰ τέχνα νὰ φυλάξουν.
'Αλλὰ οἱ Τοῦρκοι ἐπέρασαν ὅλη τῆ μαύρη ῥάχη.
Στὸ μοναστήρι ἐμπήκανε κι' ἄλλαις καρδιαῖς νὰ σφάζουν.

Εικοσιπέντε ἥρωες ἀκόμα πολεμοῦνε
Μ' ἀπόφασι τὸν τύραννο νὰ τὸν ἐξοφνήσουν.
Ὡσὰ θερῆ παλαίβουνε, ὀλοῦθε τὸν κτυποῦνε
Μ' ἀνδρία ἀπερίγραπτη, ψυχὴ νὰ μὴν ἀφήσουν.

Δυὸ-τρεῖς φοραῖς τοὺς εἶπανε τὰ ὄπλα τους νὰ δώσουν,
Κι' ἐκεῖνοι, λειψυταρόκαρδοι, ἀντὶ νὰ ἀπαντήσουν
Στοὺς Τούρκους, 'πού τοὺς ἔλεγεαν πῶς ὄλοιθ' ἔλυτρούσουν,
Τὸ θάνατο ἐκτυπούσανε ἔτσι νὰ τὸν νικήσουν!..

Ἐσήμανε ἡ ἱερὰ καὶ τελευτεῖα ὥρα!..
Φρικώδης εἶναι ἡ στιγμή ὅπου θὰ περιγράψω,
Πλὴν ἤθελα 'στὴ φρίκη της ὅλα τὰ στήθεα τώρα
Χύνοντας φλόγ' ἀκοίμητη, σ' ἐλευθερίαν ἀνάψω.

Πολλὰ τουφέκια ἐπέφτανε κουφὰ σὲ βράχους ἄλλαις
Καὶ ὁ ἐχθρὸς ἡρωικῶς νεκρὸς καὶ πληγωμένος,
Κ' οἱ Τούρκοι ἐθαυμάζανε ψυχαῖς τόσῳ μεγάλαις!..
Μία βοὴ ἀκούσθηκε, αὐτοχειρισμένος

Ὁ ἱερέας ἔπεσε μέτα εἰς τὸ κελλί του.
Ὁ ἥρωας δὲν ἤθελε Τούρκος νὰ τὸν σιμώσῃ.
Πλατὺ τὸ δρόμο ἀνοιξε 'στὸν οὐρανὸ ἡ ψυχὴ του
Κι' ἐπέταξε, πρὶν ὁ ἐχθρὸς τ' Ἀρκάδι βεβηλώσῃ.

Ἐχθροὶ, χιλιάδαις ὤρμησαν, σὰ μέλισσαις γυρίζουν.
Μὴ πιστολιὰ ὁ Ἡρωιστὸς 'στ' Ἀρκάδι βεβήκει τώρα,
Καὶ τὸ βουνὸ ἐξέρασε ταῖς φλόγαις 'πού σκορπίζουν.
Σὰν ξύλα οἱ Τούρκοι ἔπεσαν 'στὴν ἀναμμένη γῆρα.

Ὅλοι μαζί ἑκαίονταν σὲ φλογισμένη σφαῖρα
Ποῦ ἀπ' τὴν Ἰδὴ ἐψήλωνε πλληληκαριὰ γιομάτη!
Μέσα ὀστὴ νύχτα ἔλαμπε μὴ ἐνδοξὴ ἡμέρα!
Κ' οἱ οὐρανοὶ ἀνοίξανε νὰ ἰδοῦν τῆς γῆς τὰ κράτη! ! . . .

Καὶ τώρα πλέον δέχονται τὴν ἱερὰ πνοή τους
Τοῦ ἱερέως τῆ ψυχῆ μὲ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἄλλων
Σὲ σύγνεφο ὀλόχρυσο, σὰ φλόγα ἐδικὴ τους.
Στεφανωμέναις κάθονται σὲ θρόνο πλεῖο μέγανον!

Ἔτσι τ' Ἀρκάδι ἐμπόρεσε τοὺς βάρβαρους νὰ ξιώξῃ.
Κατέπεσε, ἀλλ' ἔπεσε ἡρωϊκὸ ὀστὴ δόξα.
Τὸν Τούρκου ἐκατάκαψε ποῦ πῆγε νὰ τὸ σκρώξῃ
Καὶ ἔμειναν λαμπρότατα τοῦ οὐρανοῦ τὰ τόξα.

Ἡ φλόγαὶς δὲν ἀφήσανε ὀστὴ στάκτῃ Τούρκου αἶμα,
Γιατὶ καὶ τὰ ἐρείπιζ κ' ἐκεῖνα μαρτυροῦνε,
Ἐκεῖ π' ἀγγέλοι ρεῖχουνε τὸ ἅγιό τους βλέμμα
Ὅτι οἱ Τούρκ' οἱ βάρβαροι σὰ κτήνη πολεμοῦνε.

Ὁ Μουσταφᾶς ἀκίνητος! . . τοῦ πέφτει τὸ μαχαῖρι
Κάθε ἐλπίδα ἔχασε, ἐπνίγηκ' ἡ φωνή του,
Ὅλ' ἡ καρδιά του ἐπάγωσε, τοῦ ἔξύλιξσε τὸ χέρι
Κ' ἡ ὄψις του ἐσβύσθηκε, ἐκόντιν' ἡ πνοή του! . .

Ὁ γοῦς του ὡσὰ δαίμονας στὸν ἄδῃ παραδέρνει.
Κάθεται, ἀσηκόνεται, τρέχει, παντοῦ γυρίζει.
Ταῖς προσταγαῖς ποῦ ἔδωκε πάλι ὀπίσω πέρνει,
Μετανοεῖ καὶ θλίβεται, τὸν κόσμον δὲν γνωρίζει.

Ἄμηνανία σκοτεινὴ τοὺς Τούρκους θνατόνει.
Ὁ φόβος τοὺς ἐπλάκωσε, κ' ὥσὰ λαγοὶ κρυμμένοι
Καρδιοκτυποῦν 'στὸ σάλαγο . . . κ' ἡ Κρήτη πλέον σηκόνει
Κεφάλι αἱματόβρεκτο δαφνοστεφανωμένη !

Κι' ὡς τόσο ἡ στάκτη ἐσκέπασε σὰν καταχνιὰ τὴν Ἰῶη.
Τὸ Μισολόγγι ἔστεψε, τ' Ἀρκάδι στεφανώνει !
Κι' ἓνας Καψάλης στέκεται ! κ' ἓνας Σκουλᾶς νὰ ἰῶη
Τ' ἀπόκρυφα τοῦ μέλλοντος, κ' εἰς τὸ Θεὸ σιμόνει !!

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ

Theodor / for / 1915

Τυπᾶται Δραγμαῖς.

